

Kočky na plátně

Nejlépe se natáčí s koťaty, o ně však scenáristé nemají zájem

Tygr se zalekl herečky

Herci i drezéři by mohli donekonečna vyprávět svoje zážitky z filmování se zvířaty. Většinou se na takovou spolupráci před kamerou těší. Jenomže scény s predátory jsou něco jiného. Ukřívají v sobě nejedno riziko. Ne vše se dá dablovat nebo připravit tak, aby byla jistota, že šelma nezareaguje nebezpečným způsobem. Když se však na scéně navíc objeví energická herečka, milovnice zvířat,

„Osedlat“ se nechají spíše sebevědomé lvice, které nemají strach

a jak se ukázalo i nebojácná žena, pak mají i drezéři nahnáno. Přesně to byl případ herečky Heleny Růžičkové, která svým odvážným chováním doslova zaskočila na ledasco zvyklého cvičitele Ivana Ringela. „Co mě, hlavně tygra!“ upřesnil drezér a pokračoval: „Helena byla při filmování Dva lidé v zoo tak odvážná, že jsme z toho byli všichni pať. Zatímco kameramani byli s technikou za mřížemi v rohu místnosti, herečka měla vstoupit do místnosti, kde se na špalku porcovalo maso pro dravce, ale místo hromady hovězího tam seděl tygr. Jenomže paní Helena vlítla do místnosti s takovou vehemencí, jako by honila nevěrného manžela,“ usmívá se drezér s odstupem let.

Ztratil dech

Ve chvíli filmování mu ale do smíchu nebylo. Tehdy to však jeho tygr zahrál skvěle. Nejprve si užil role mlsouna, který sedí na špalku a olizuje místo, kde se chystají zvířecí dobrůtky. Jakmile tam vpadla korpulentní dáma, jako by zkameněl. Z překvapení nad drzostí neznámé ženy snad přestal i dýchat. „Z glancu predátora však nic neztratil a ostudu neudělal ani mně. Bez mrknutí oka respektoval moje uklidňující gesta, přestože jsem byl napůl ukrytý za dveřmi, aby mě neviděla kamera. Po takovém

překvapení totiž šelma buď zaútočí, nebo uteče. Nechci spekulovat, k čemu měl tygr blíž. Mohu jen dodat, že s místností se už delší dobu důvěrně seznamoval, olizoval masem vonící špalek a na dohled měl mne, tedy blízko bytost, která mu pouhou přítomností dodávala jistotu. Každý si tedy může domyslet, k jaké přirozené reakci měl blíž. Už bych nic podobného nechtěl znovu točit. Když člověk riskuje sám, není to tak stresující a vyčerpávající, jako když máte strach o cizího člověka,“ poznamenal Ivan Ringel.

Z neposlušnosti legrace

S jinými zkušenostmi se setkal Ringelův syn Tomáš. Jako zoolog si dokáže chování zvířat vysvětlit, v jednom případě však dodnes neví, co bylo příčinou kočičí svévole. Když v roce 2003 skončil v Praze filmování a dorazil za cirkusem do Smržovky v Jizerských horách, málem se lekl, že si dovezl jiná zvířata. Trojice lvice a tygřice si dělaly, co chtěly. Diváci možná nic nepoznali, protože špatný nebo nedotažený cvik musí dobrý drezér zahrát do autu. Někdy se totiž i z chyby či odmítnutí poslušnosti zvířete může stát zajímavý výstup. Pokud takové domlouvání šelmě netrvá příliš dlouho, může to vypadat dokonce legračně. Drezér třeba naznačí, že jinak bystrá kočka asi špatně slyšela.

Dva dny místo čtyř

Ve Smržovce to ale bylo všechno jinak. Tomáš se nedohodl s majitelkou cirkusu, aby ho uvolnila na několik dnů pro natáčení klipu, takže musel

Zvířata cvičená vlídným způsobem mají určitou volnost v projevech, takže tentokrát si něco sděluje tygří samec se samicí.

dodržet dohodu o pravidelném vystupování. Jenomže zatímco z cirkusových představení se dá taktak užít rodina a smečka šelem, u filmování už se může počítat s penězi navíc, které se hodí třeba na investice do vozidel. A tak drezérovi nezbylo nic jiného, než přesvědčit francouzské filmaře, že natáčení se dá stihnout namísto čtyř dnů za dva. To byla doba, po kterou se cirkus stěhoval z jednoho města do druhého. A tak zatímco drezérova manželka s dětmi a karavanem jela za cirkusem z Jablonce nad Nisou do Smržovky, Tomáš si to namířil do Prahy. Tušil, že nebude jednoduché během jednoho dne seznámit kočky s novým prostředím a ještě nacvičit kousky požadované scénářem. K jeho překvapení však šelmy vyšlapovaly, jako by tušily, jak žalostně málo času mají na zkoušky. Možná že nové prostředí natáčecího studia jim připomínalo arénu v šapitó. Druhý den se vše natočilo a ještě večer se kamion s filmovými hvězdami vydal do Jizerských hor. Další den už vystupovaly v cirkusu ve Smržovce.

Predátorské chování

Drezér ovšem neměl tušení, že pražské ántře kočky natolik rozhodilo, že by si s nimi měl před představením zatrénovat klasické vystoupení. „Francouzský režisér po mně chtěl scény, na která zvířata nebyla připravená, ale nacvičit se daly. Nenapadlo mě však, že během tréninku a natáčení se jim vše tak silně zafixuje. Francouz požadoval, aby lvice na mne útočily se zřetelnými prvky agresivity. Ojedinelé výpady tlapou, ukazování zubů a řev mu nestačily. Měly přidat náznak výpadu, asi tak, jak to dělají na kořist. Nikdy jsem je takovému chování neučil, ale přesto jsem se o to pokusil. Jenom proto, že lvice i tygřice měly moji důvěru.“

Improvizace

Jenomže jak to provést, aby si je drezér opravdu proti sobě nepopudil? Vždyť s nimi při cirkusovém představení prováděl řadu cviků „tělo na tělo“ a jedné z nich dokonce vkládal hlavu do tlamy. Když povely a jinak osvědčené domlouvání nezabíraly, cvičitel začal improvizovat, ale stále jen tak, aby u nich nevyprovokoval opravdové nepřátelství ke své osobě. A tak shodil košili, lezl po čtyřech a mával s ní, jako když nahání býky v aréně. Překvapené kočky muselo napadnout, že ten človíček se zbláznil.

Zuby Ringelových tygrů nepoznal nikdo z herců jinak než jako ukázkou příkladně zdravého chrupu

Po chvíli možná hru pochopily a začaly opravdu hrozit. Režisér byl v tu chvíli náramně spokojený a Tomáš hrdý na svá zvířata.

Den poté

V trochu jiném světle viděl své kočičky druhý den při představení, když si uvědomil, jak rychle se jim zalíbily výpady proti cvičiteli. Byly překvapivě neukázněné a drezér měl co dělat, aby ho poslechlly a on vůbec mohl dokončit vystoupení. Když po nich chtěl obvyklé cviky, ony nejprve sekaly tlapou a ukazovaly svoje tesáky za doprovodu hrdelního hlasu. Lidé v hledišti prožívali napětí jako při nejlepší detektivce. Nikdo z diváků ovšem netušil, že to nepatří k běžnému představení. Přesto si Tomáš neodpustil ani nejriskantnější cvik, když vnořil svou hlavu do tlamy

Sakiny. „Měl jsem při tom pocit nejistoty, s jakým jsem se v manéži do té chvíle nesetkal,“ přiznal. Vše nakonec skončilo bez újmy na zdraví a další dny po patřičném tréninku už se chování lvic a tygřice vrátilo do původních kolejí.

Text a foto Josef Růžička

Z mazlivých koček si drezér udělal na několik dní soupeře

Při přípravě jedné scény vyběhla na pomoc lvovi samice (vpravo nahoře)

